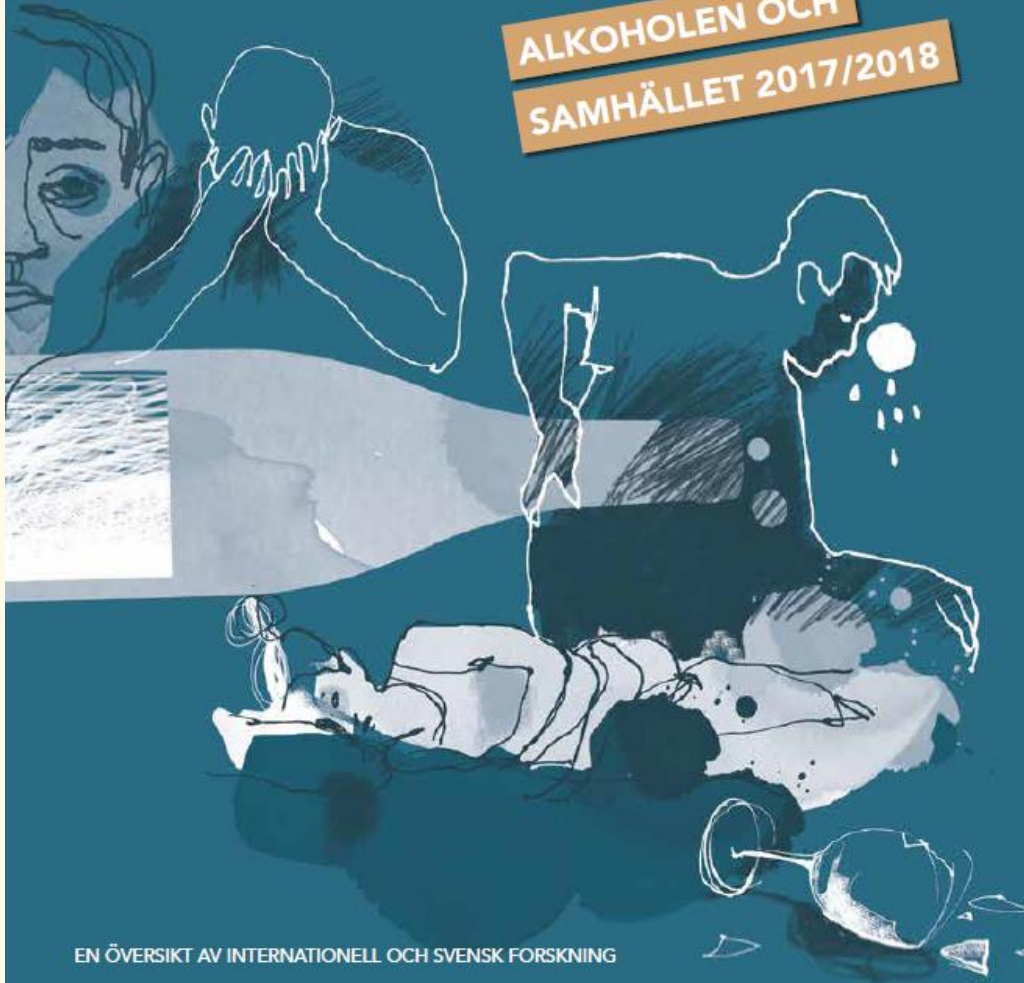

Alkohol och våld

ALKOHOLEN OCH
SAMHÄLLET 2017/2018

EN ÖVERSIKT AV INTERNATIONELL OCH SVENSK FORSKNING

Svenska
Läkaresällskapet

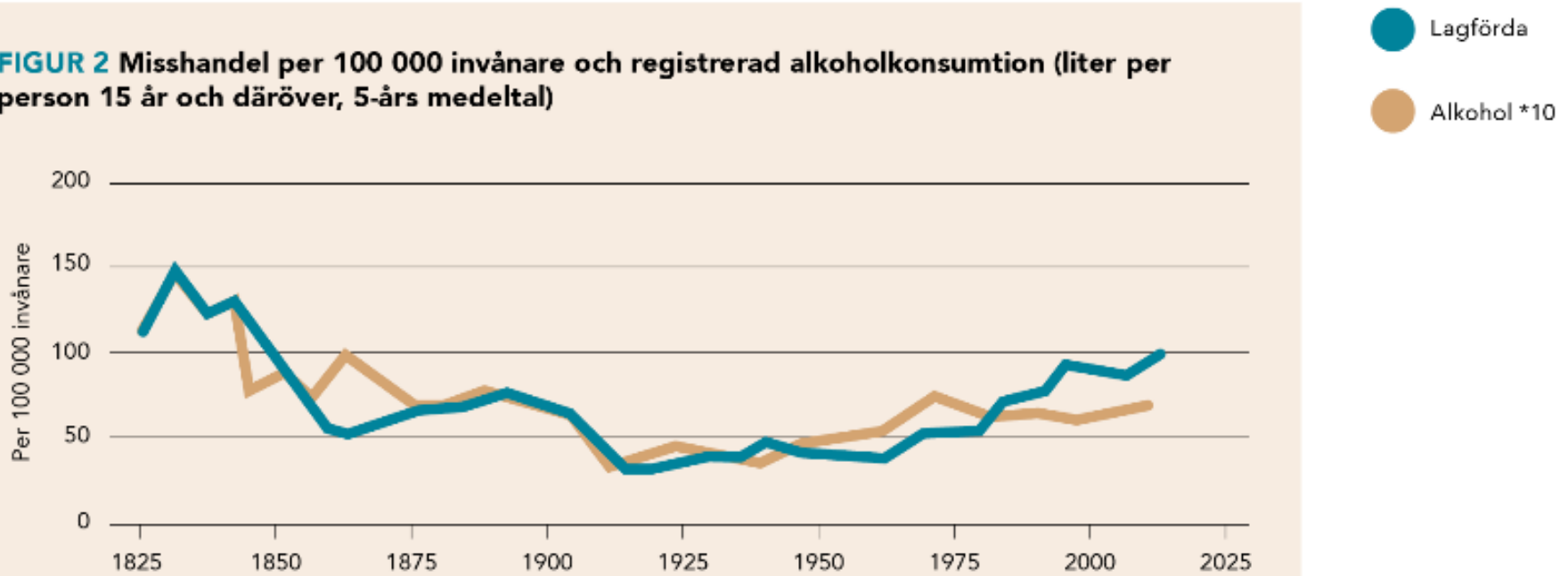
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

CENTRUM FÖR FORSKNING OCH
UTBILDNING KRING RISKBRUK,
MISSBRUK OCH BEROENDE (CERA)

STIFTELSEN ANSVAR
FÖR FRAMTIDEN

Misshandel och alkohol Sverige 1825 - 2010

FIGUR 2 Misshandel per 100 000 invånare och registrerad alkoholkonsumtion (liter per person 15 år och däröver, 5-års medeltal)

Källa: von Hofer, H. (2011). Brott och straff i Sverige 1750–2010, 4:e uppl. Kriminologiska institutionens rapportserie, nr 2011:3. Stockholm: Stockholms universitet.

Våld globalt

- 50 % av alla barn, en miljard, uppskattas ha upplevt psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld under det senaste året
- 35 % av alla kvinnor uppger att de upplevt fysiskt eller sexuellt våld

Våld Sverige

- Misshandel under 12 månader (2015)
 - 2,5 % av männen
 - 1,5 % av kvinnorna
- Sexuellt våld under 12 månader (2015)
 - 3,0 % av kvinnorna
 - 0,4 procent av männen
- Sexuellt våld mot barn under uppväxten
 - 7–10 % av kvinnorna
 - 1–3 % av männen
 - BRÅ Rapport 2011:6, Polisanmälda våldtäkter mot barn

Våld Sverige

- Våld i nära relation någon gång i livet
 - >20 % (25 % för kvinnor, 17 % för män)
 - Psykiskt våld vanligare än fysiskt
 - Minst 150 000 barn bor i hushåll där det förekommer våld
- BRÅ Rapport 2014:8, Brott i nära relationer

Konsekvenser av våld

Fler än vi tänker på

FIGUR 3 Konsekvenser av våld

Fysiologiska

- Skador i buken
- Skador i torax
- Hjärnskador
- Brännskador
- Frakturer
- Skärsår
- Funktionsnedsättning

Mental hälsa och beteende

- Alkohol- och drogberoende
- Depression och ångest
- Posttraumatiskt stressyndrom
- Ät- och sömnproblem
- Koncentrationssvårigheter
- Hyperaktivitet
- Utåtagerande
- Rökning
- Självmordstankar
- Självmordsbeteende
- Oskyddat sex

Reproduktiv hälsa

- Oplanerad graviditet
- Graviditetskomplikationer
- Osäkra aborter
- Gynekologiska problem
- Komplext regionalt smärtsyndrom
- Kroniskt bäckensmärt-syndrom
- HIV och andra köns-sjukdomar

Kronisk sjukdom

- Artrit och astma
- Cancer
- Hjärt- och kärlsjukdom
- Diabetes
- Njurbesvär
- Leversjukdom
- Stroke

Alkohol förknippat med olika typer av våld

- Barnmisshandel
- Våld i nära relationer
- Sexuellt våld
- Misshandel, mord
- Våld mot äldre

Alkohol och våld

Globalt

- 30-50 % av alla förövare
- 48-87 % av partnervåld i olika länder
- 30-75 % av sexuellt våld i olika länder

Berusning och våld

Sverige

TABELL 1 Andel berusade förövare och offer vid våldshändelser av olika typer, Sverige 2005 till 2013

		Misshandel	Hot	Personrån	Sexualbrott
Förövare	Man	72 %	61 %	56 %	59 %
	Kvinna	45 %	45 %	45 %	55 %
Offer	Man	49 %	22 %	35 %	27 %
	Kvinna	22 %	7 %	14 %	32 %

Källa: Brå. (2015). Kortanalys – Alkohol- och drogpåverkan vid misshandel, hot, personrån och sexualbrott.

Sammanlagt för alla typer av ovanstående våldsbrott är förövaren man i nio fall av tio. Offren för misshandel är till största delen män (64 procent) medan offren för sexuellt våld till största delen är kvinnor (83 procent).²⁴

Alkohol orsakar våld

Hur vi vet det enligt forskningen

- Psykologiska experiment med människor
 - Mer aggressivt beteende med alkohol
- Experiment med djur
 - Effekt som för människor: ex. gnagare, apor, fiskar
- Befolkningsnivå
 - Sverige, 1 liter 100 % alkohol mer per person och år
 - 7 % mer misshandel 1960-1994
 - 10,2 % mer 1987-2015

Alkohol orsakar våld, forts

Hur vi vet det enligt forskningen

- Individnivå
 - Partnervåld, mot äldre, mot barn
- Alkoholpolitiska åtgärder (naturliga experiment)
 - Våld ökar när åtgärder ökar konsumtionen
 - Lägre pris, ökade öppettider, lägre åldersgräns
 - Våld minskar när åtgärder minskar konsum.
 - Ökat pris, minskad tillgänglighet

Vad fungerar för att minska alkoholrelaterat våld?

- Höjt pris och skatt
 - Våldsbrott, våld mot barn, sexuella övergrepp, partnervåld
- Antal försäljningsställen
 - Mord, rån, misshandel, partnervåld, sexuellt våld, våld mot barn
- Öppettider
 - Misshandel (servering), partnervåld (detaljhandel, bara några få studier)

Vad fungerar för att minska alkoholrelaterat våld?

- Åldersgränser
 - Misshandel (få direkta studier av effekten på våld)
- Ansvarsfull alkoholserving
 - Misshandel, trafikolyckor (när kombineras med andra åtgärder, samhällelig mobilisering)
- Flerkomponentprogram
 - Trelleborg, Kronoberg, studentfester
- Alkoholmonopol
 - Privatiseringar ökat konsumtionen 44 procent i genomsnitt (få direkta studier av effekten på våld)

Rekommendationer

- Inför alkoholpolitiska åtgärder som
 - höjt pris, höjt minimipris, begränsa antalet försäljningsställen, bibehåll eller höj åldersgräns
- Bevara och stärk det svenska alkoholmonopolet
- Förhindra illegal försäljning
- Motverka försäljning till berusade

Reflektioner och frågor

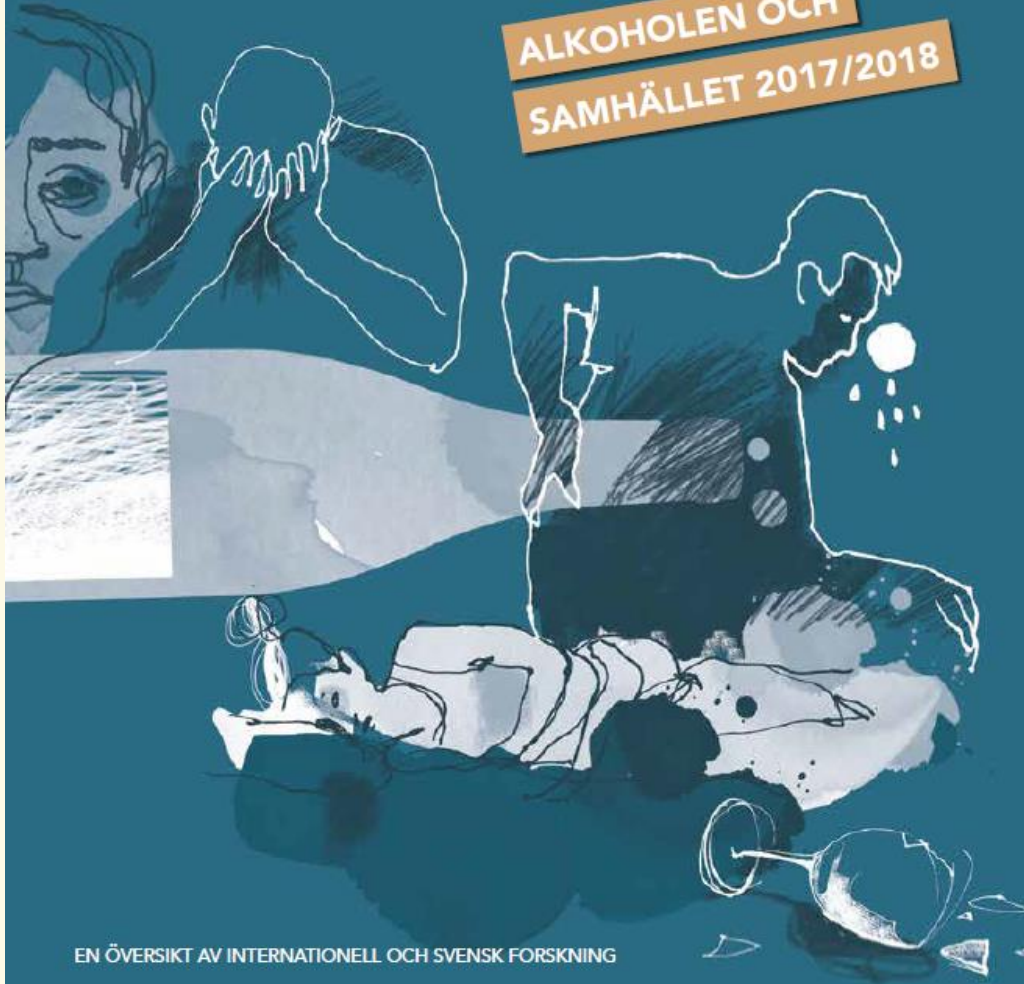
Hur går vi vidare?

Alkohol och våld

ALKOHOLEN OCH
SAMHÄLLET 2017/2018

EN ÖVERSIKT AV INTERNATIONELL OCH SVENSK FORSKNING

Svenska
Läkaresällskapet

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

CENTRUM FÖR FORSKNING OCH
UTBILDNING KRING RISKBRUK,
MISSBRUK OCH BEROENDE (CERA)

STIFTELSEN ANSVAR
FÖR FRAMTIDEN